

MAROSUJVÁR

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

ÉS VIDÉKE.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Egy évre 8 k. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 16 fillér.

Szerkesztő: BERNHARD ARNOLD.
Főmunkatárs: JÁVORSZKY JÓZSEF.

Kiadóhivatal Tordán, Főter Timbus-ház
Füssy József könyvkereskedése

Névmagyarosítás.

— június 21.

(B) Nem régen egy fővárosi lapban a következő keserű kifakadást olvastam:

„E napokban a fővárosban járván, dolgom akadt az egyik ministeriumban. Máskor nem tűnt fel az a németiség, mely ezuttal minden egyes ajtó feliratában oly kirívóan ötlött a szemembe. Az egyik hosszú folyosón kellett végig menni. Az ajtókon levő feliratokat és neveket olvasva, mondhatom elszörnyedtem. Eleinte a csodálkozás érzése fogott el, majd bosszankodni kezdtem, majd abban az illúzióban ringadtam magam, hogy én nem is magyar ministeriumban járok, hanem valamelyik osztrák ministeriumban vagy hivatalban. Mert, szeretettel legyen mondva, 8 felirat közül hatnál tiszta német nevet láttam. Tehát csak kettő volt magyar hangzásu. Olyan ritka ebben az épületben a magyar név? . . . “

Hát tényleg igaza van a pana-

szosnak. Ha végig lapozzuk Magyarország tisztí czim és névtárát, úgy találjuk, hogy abban az idegen hangzásu nevek sokkal sürűbben fordulnak elő, mint a jó magyar nevek.

Ugyanezen szomorú tapasztalatokat tehetjük más téren is. A legmagyarabb városokban is a kereskedők és iparosok czégtábláin ott éktelenkednek a legbadarabb német nevek sőt feliratok is.

Jól tudjuk, hogy nem a név teszi az embert. Hiszen közelsimert tény, hogy Magyarország mai tisztikarának hazafiasságához a legparányibb kétség sem férhet. Kereskedelmünk és iparunk magyarságát sines okunk kétségbe vonni. Am de azt sem lehet tagadni, hogy rossz hangulatot keltet az emberben az a szomorú tapasztalat, hogy Magyarországon uton-uttfélen német és más idegen hangzásu nevekkal találkozunk.

Tessék elképzelni, milyen fogalma lehet az ide tévedő idegennek a mi magyarságunkról, a mikor léptenyomon tuezatszámra feltalálja itt is

ugyanazon neveket, a melyek a mi drága szomszédságunkban, Ausztriában honosok.

Tulipános világot élünk. E magyar virág szimbáluma alatt kiküszöbölni akarjuk mind azt a mi idegen, a mi nem magyar. Kezdjük el ezt a purifikációt első sorban idegen nevünkkel.

A tulipán viselet is csak külsőség, de a külsőségek mégis kiegészítő részei a mi egyéniségünknek, kifejezői a mi benső érzelmeinknek. És már azért is, hogy külsőleg, nevünkkel is dokumentáljuk igaz magyarságunkat, el kellene határozzuk magunkat mindnyájan, hogy idegen hangzásu nevünket magyar névvel felcseréljük.

Marosujváron is sokan vagyunk állami, gyári tisztviselők, kereskedők, iparosok, kik jó magyaroknak tartjuk magunkat és mégis német nevet viselünk. Viseljük pedig részint megszokásból, részint pedig kegyeletből. Hát, az új nevet is megfogjuk szokni, kegyelettel pedig első sorban hazánk

TÁRCZA.

Hadicsel.

Irta: Zöldi Márton.

— A „Marosujvár és Vidéke“ eredeti tárczája —

A török háború idejében történt, hogy Ali basa a szultán megbízásából ismét rárontott Erdélyre. Az erdélyi rendek valamelyes intrikája kitudódott s a nagy ur nagy haragra lobbant.

Ali basa utasításai szigorúak voltak: teljesen letörni Erdélyt, aztán a szultán majd gondoskodik nekik olyan fejedelemtől, akit nem tesznek ki az ablakba.

Ali basa ez alkalommal szívszorongva látta felnyergelni a büszke, fekete harczi paripát. Egy csöpp kedve sem volt hadba szállani. Nem mintha bátorsága csappant volna meg.

Magán természetü okokból jobb sze-

retett volna otthon maradni. A háremében ugyanis nagy renoválás történt. A basa nem az új szényegetek sajnálta otthon hagyni, hanem azt a szépséges spanyol leányt, kit méregdrágán vett meg egy barbár leánykereskedőtől.

Mert Ali basa hatvan éves korában is úgy tudott szeretni, mint egy siheder.

Csak éppen finnyásabb, válogatosabb lett a haladó idő során. Ez alkalommal komolyan számolt illúzióival és konstaltta, hogy ennél ingerlőbb, kíváncsabb falatot még nem talált neki Allah! Áldotta is érte Allah-t is, a prófétáját is.

Meg is becsülte az izletes falatot. Minthogy a főeunokja már előregegett, siket és zsémbes lett, új eunokot szerződettett ugyanattól a barbár rabszolgakereskedőtől, ki ha drágán is, de mindig szolid árut szállított.

Még egy hete sem mult, hogy a spanyol vonatkozású paradicsom gyönyöreit szűresölte. mikor a szultán háboruba küldte.

Mennie kellett. A törökhadvezéreket nem küldték penzióba nagy érdemrenddel, ha már szolgálatukra nem reflektáltak. A penzió fogalma akkoriban még ösmeretlen volt. Ellenben nagyon divatos volt a selyemzsinór, mely a szultán legmagasabb elégedetlenségét fejezte ki, s a mely bizonyos fizikai magasságba emelte azt, a kivel a szultán nem volt megelégedve.

A basák valóságos tojástánczot lejtettek a selyemzsinorok között. A ki véletlenül megbotlott, az kiszenvedett.

Ali basa tehát, ha rossz kedvvel is, de habozás nélkül indult Erdélybe. Már három csatát vívott a szabad hajduk bérelt csapatával és a moldvai oláhokkal, de az erdélyi hadak vezetősége óvatosan kerülte a döntő ütközetet.

Ez a huzódózás nagyon ingerelte Ali basát, a ki a fönt elmondott okokból idegesen várta a háború befejezését.

Élt akkoriban egy kalandos életű ember, kit Jónás Jánosnak hívtak, s a ki huszonöt éves korában, nem tudni mi

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testet, megakadályozza a köhögést, vándorlást, éjszakai izgatást.

Tüdőbetegségek, hurutok, szárazköhögés, skrofulózis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Miképpen értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenképp „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)**„Roche“**

Kapható orvosai rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára évenként 4 — korona.

íránt tartozunk. A haza pedig méltán megkövetelheti minden hű tiától, hogy ez nevében is magyar legyen.

Alljunk össze tehát és rójjuk le édes hazánk iránti kötelességünket. Vegyünk fel magyar nevet!

A cselédekről.

— június 20.

Általános a panasz, hogy Marosujvárt nem lehet cselédet kapni. E panaszban van némi igazság, de kutassuk az okot, miért romlanak el sok esetben a legjobb cselédek is.

Sok gazdánál a cseléd felfogadása felületes, nem puhatol a cseléd előléte után, sőt még szolgálati könyv nélkül is történik a szerződés. Ily esetben nem vehető rossz néven, ha a cseléd a legkisebb dorgálás esetén odébb áll, esetleg a gazdáját meglopja, mert tudatában van annak, hogy a gazdája is tiltott cselekményt követett el akkor, a midőn a szerződés, törvény ellenére cselédkönyv nélkül történt. De a gazda még a cseléd által elkövetett lopást is eltitkolja, tartván attól, hogy a nyomozás során kiderül, hogy cselédje rendes szolgálati könyvvel nem bírt s e miatt a törvénnyel is összeütközésbe jöhet.

A gyakori ok nélküli cselédváltásnak leginkább az az oka, hogy a gazda az erre vonatkozó törvényt nem tartja szem előtt, hanem azzal érvel, hogy olyan cselédet nem tart, a kinek nincs kedve nála szolgálni. Ez nem helyes! Az erre vonatkozó törvény betartásával egy kis jóakarattal mellett lehetne a rossz cselédből is jó cselédet nevelni.

Eredményt csakis úgy érhetünk el, ha az elősorolandókhöz alkalmazkodunk.

Korára való tekintet nélkül, minden cselédminőségű személy, a ki magát bi-

zonyos háztartási vagy gazdaság körüli személyes és folytonos szolgálatra bérért legalább is egy hónapra kötelezte, köteles magát szolgálati (cseléd) könyvvel ellátni. (1875. XIII. t.-cz. 69. §.) A cselédkönyv a község előjáróság írásbeli ajánlása alapján a főszolgabírói hivatal által állítatik ki.

Ily szolgálati könyv nélkül cselédet szolgálatba befogadni (1876. XIII. t.-cz. 79. §.) 50 koronáig terjedhető bírság alatt tilos.

A szolgálatba lépés alkalmával a gazda a könyvet a cselédétől elveszi és megőrzi, kilépésekor pedig a cselédnek a könyv egyes rovatait lelkiismeretesen, az igazságnak teljesen megfelelőleg kitöltve visszaadja.

Gyakorlati tapasztalás szerint többször előfordul, hogy némely gazda egy előbb törvényesen elszegődött cselédnek magasabb bért ígér oly czélból, hogy az hozzá szegődjék. (Pedig ez megtörténik a legjobb barátok között is.) Ily eljárás méltán megróvást érdemel.

Oly végből, hogy a törvényes alapon a szolgálatból kilépni és újra elszegődni akaró cseléd ezt törvényes alakban és akadálytalanul tehesse, köteles a gazda a cselédjének 30 filléres bélyeggel ellátott elbocsátási bizonyítványt adni, melyre a bélyeget a szolgálati viszonyt felmondó fél tartozik venni, s melybe a cseléd a szerint, mint az a szolgálati könyben történni fog, minősítendő és megjegyzendő, hogy a cseléd rendes szolgálati könyvvel bír. (79. §.)

Ezen elbocsátási bizonyítványt a cseléd a szegődéskor az új gazdának átadni, ez pedig azt átvenni és megőrizni köteles.

A mely gazda ezt elmulasztja, 50 koronáig terjedhető bírsággal fenytendő s azonfelül az esetben, ha a cseléd később egy másik gazdához szegődik, ki e bizonyítványt magánál tartja, az előbbi

az utóbbitól kártérítést nem követelhet (80. §.)

A belsőcselédnek, ha a szolgálati szerződésben más világosan ki nem kötött volt, 3 óra szegődöttekül tekintendők. (Kivéve a nagygyárosokat) A fölmondási idő belső cselédnél hat hétben van megállapítva a szolgálati idő lefolyta előtt.

A cselédség között igen sok a megbízhatatlan és a saját kedvtelésükhöz szükséges kellékeket rendesen a gazdától tulajdonítják el. Így a nő cselédek, kevés kivétellel, ha pénzt kapnak bevásárlásra, abból rendszerint bizonyos részt megtartanak maguknak. Különösen a fiatalabb cselédség legnagyobb része hamar megromlik, erkölcstelen lesz, gazdáját, mikor csak teheti megcsalja vagy meglopja, sőt más tolvajoknak is segédkezik gazdája meglopásánál. A rossz cselédek tehát, úgy a férfiak, mint a nők, a rendőrség által mindenkor és mindenütt felügyelendők.

A gazda jó szolgálatot tenne akkor, ha cselédét nemcsak a kötelességeire oktatótná, hanem az ide vonatkozó törvény rendelkezéseit is felolvasva, megértetné vele. Különösen a 35 - 46, 52 - 57. 79. és 108. §§-okat.

Azon cseléd, ki szolgálatát a szerződési idő eltelte előtt törvényes ok nélkül elhagyja, szolgálatába való visszatérésre hatóságilag kényszerítendő, semmi szín alatt sem tanácsos e jogot mellőzni, mert az ily erélyes fellépés a cselédségnek intő példaként szolgál. Az téves felfogás, mintha az ily cseléd nem volna oly használható, mint megelőzőleg, sőt lassan a gyakori ok nélküli helyeszerelési vágygyal felhagyva, komoly munkához, rendhez szokik.

A gazda köteles a cselédnek kialkudott bérét a meghatározott időközben pontosan kiadni.

Köteles a gazda ügyelni arra, hogy

okból, renegált. Mohamedánus lett s mint vándor dervis járta be az egész keletet. Ez a renegát a tiszta partján született jóra való keresztyén szülőktől. És ime — beteljesedett rajta a népdalnak a Tisza vizére vonatkozó igazsága;

A ki annak vizét issza.

Vágyik annak szíve vissza.

A renegát, kóbor dervis, mély bánattal a lelkében tért vissza hazájába.. Szent elhatározás érlelődött meg a lelkében: kolostorba vonulni, s holtig vezekelni bűneért, a hitehagyásért.

Csakhogy itthon nem igen bíztak benne. A püspök elfogadta gyónását, megkeresztelte újra, abszolúciót is adott neki, de a kolostorba nem merte elhelyezni. Hátha még maradt valami Mohamedből..

Igy vélekedtek mások is. A renegátot nem lehet olyan könnyen szavahihető emberszámba venni.

Ezt ő maga is érezte, tudta. Elhatározta tehát, hogy megtérésének csattanós bizonyítékát fogja adni. Beállított az erdélyi hadak vezetőjéhez és így szólt:

— Vitézlő uram! Minthogy tudom, hogy Ali basa az összes basák között a legveszedelmesebb s legravaszabb és a legtapasztaltabb hadvezér, én gondoskodni kívánok afelől, hogy két hétig távol legyen Erdélytől, mely idő alatt kigyelmelek uri kényelemmel ugratthatják széjjel hadait.

A vezér nagyott nézett a megtért renegátra, a kit különben személy szerint ösmert.

— No ha ezt megeselekszi, mondotta, akkor a legszebb lovamat választhatja magának. És tetejébe egy zacskó aranyat.

Még az nap este Ali basa sátorába egy kóbor dervis lépett. A dervisek mentől kóborabbak és rongyosabbak, annál udvarképesebbek. A dervist nem kell bejelenteni még a szultánnál sem. Paszpartuja van mindenfelé.

Mi jót hozol? kérdezte Ali basa, ki csöppet sem látszott rózsás kedvűnek,

A dervis hátra tette a két kezét és magára emelte fejét. Nyugodtan, szinte fölényesen beszélt.

— A háremedből hozok híreket...

— Milyeneket?

A ki a rossz híreket megédesíti, az olyan, mint a ki mézes piláfból mérget árusít. Én nyersen adom a jót is, a rosszszat is,

— Beszély!

A dervis nem kérette magát másodszor.

— Ali basa, téged álnokul rászédtek, Az az eunok, a kit drága pénzen vettél, nem eunok.

Ali basa dühösen pattant fel a puha kerevetéről. A szeme szikrát szórt.

— Nem eunok? kérdezte.

— Nem

— Egy csöppet sem. Olyan ember mint te vagy én vagyok, vagy azok, kik veled hadba szállottak.

Ali basa a fogát csikorgatta és a kardja markolatját szorongatta.

— És én arra az emberre bízom életem legdrágább kincsét.

A dervis bólintott a fejével.

— Ugy tettél, mint a ki csirkék

AZ UTAZÓ KÖZÖNSÉG
FIGYELMÉBE.

KOFFEREK, KÉZI-TÁSKÁK,
KISEBB ÉS NAGYOBB KOSARAK
KAPHATÓK:

FÜSSY JÓZSEF
ezelőtt HARMATH J.
könyvkereskedésében Tordán.

eselédje, mint háznépének tagja, józan, takarékos és erkölcsös életet folytasson.

Nem ismer emberbaráti szeretetet az olyan gazda, a ki embertelenül bánik eselédjével, ki többet kíván tőle, mint a mennyire képes, ki nem ismer elnézést még a legesekélyebb hibánál sem s mindig rosszakarattal és indulatosan ítéli meg eselekedeteit. A tulhajtott szigor vak szenvedélyt szül. Azért igen téved, a ki azt hiszi, hogy a durvaságot fokozott durvasággal képes lesz elnyomni.

Nagy a különbség, ha valakivel komolyan, de emberségesen bánunk, vagy ha szenvedély és indulat ragad el minket minden tettünkönél. Igen téved, a ki hiszi, hogy tekintélyét veszélyeztetni, ha eselédjeit szívélyes bánásmódban részesíti, az élet, a tapasztalás épen a mellett bizonyít, hogy semmi sem emeli jobban az ember tekintélyét, mint a szenvedélytől ment emberséges bánásmód. Szeretet és barátságos bánásmód által szerzi meg magának a gazda eselédjének igazi tiszteletét, mely az engedelmisségben, az odaadó hűségben és őszinte ragaszkodásban nyer kifejezést.

A rendőrségnek kötelessége volna felügyelni, hogy szolgálati könyv nélkül eselédet szolgálatba senki ne fogadjon be. E törvényt áthágók ellen a főszolgabírói hivatalhoz jelentés teendő.

A felsoroltakból kitűnik, hogy a eselédkönyv nem egyéb, mint óvintézkedés, hogy jóelőre eltávolíttassanak azon elemek, melyek a tisztességes emberek személynét, vagyonát, csendes békés életét zavarják s veszélyessé válhatnak.

HIREK.

— **Désy Zoltán pénzügyminiszeri államtitkár.** Désy Zoltánt Szolnok-Doboka megye volt főispánját a király pénzügyminiszeri adminisztratív államtitkárrá ne-

vezte ki. Az új államtitkár már le is tette hivatali esküjét. Ezen újabb kinevezést országsszerte általános tetszéssel fogadták. Désy Zoltán vármegyénkben is közismert politikai egyéniség, kinek személyéhez csakis rokonszenv és szeretet fűződhet.

— **Fáklyászene és bankett.** Stépán Miksának m. kir. főbányatanácsossá történt kinevezése és Steiger Zsigmond m. kir. bányamérnöknek főbányahivatali segédfőnöki minőségben történt áthelyezése alkalmából e hó 16-án este a bányamunkások fáklyás szerenádát adtak, a tisztikar pedig bankettet rendezett. Stépán főbányatanácsoshoz lakása előtt Magyar Mihály m. kir. bányamérnök, Steigernél pedig Urbán Andor segéd-mérnök mondott szép üdvözlő, illetve bucsúszavakat, mire az ünnepelek meghatottan válaszoltak. A szerenád után diszes társaság gyűlt össze a kinestári vendéglőben, hogy az ünnepelek iránti szeretet és tiszteletnek a fehér asztalnál is kifejezést adjanak. Jelen volt Marosujvár társadalma és a közel-távol vidékről számosan. Így körünkben üdvözölhettük Wiesner Adolf m. kir. bányafőmérnököt, Fröhlich Jenő m. kir. bányarost, Ádámosi Ferencz bányamérnököt Désaknáról, Szalay Béla a M. K. R. T. igazgatóját, Kunos miniszteri fogalmazót Budapestről. Képviselve volt továbbá a kir. járásbíró, közigazgatás, szoda-gyár, egyház, iskola, ügyvédi kar, vasút és a mit elsőbbség kellett volna kiemel-nünk, megjelentek a banketten Marosujvár bájos hölgyei is.

A küldöttségileg meghívott ünnepeleket a terembe léptükkör lelkesen megéljeneztek, a bányászzenekar pedig a Müzik Jakab karmester által ezen alkalomra szerzett „Stépán induló“-val fogadta. A bankett folyamán az első pohárköszöntőt Szabó Albert m. kir. főmérnök mondotta a királyra, melyet a jelenvoltak állva hallgattak, majd Stépán Miksa főbányatanácsosra ürité poharát. Ezután Stépán Miksa,

ki előbb hálaszavakat mondván öfelségének a kinevezése tényeért és a pénzügyminiszternek a kinevezésének előterjesztéséért, a kollegiális összetartásért ürité poharát. Wiesner Adolf désaknai sóbányahivatali főnök, utánna pedig Láng Aurél számtanácsos szép szavakban a főbányatanácsosnét köszöntötték fel. Márton Károly bányaintéző az altisztek nevében Stépánra mondott pohárköszöntőt. Utánna ismét Szabó Albert m. kir. főmérnök állott fel és rendkívül meleg, elismerő szavakban bucsúzott Steiger Zsigmond bányamérnök és családjától. Pohárköszöntőt mondott még Magdó, Stépánra mint egyházi főgondnokra, Koblicska Károly intéző a távozó főnökre Steigerre, Szilágyi Bálint műpallér Steiger Zsigmondnéra, Giehu János gör. kel. lelkész valakire német nyelven, Magyar Mihály m. kir. bányamérnök Steigerre. Most Steiger Zsigmond m. kir. bányamérnök mondott köszönetet az ünnepeletetéseért, elbucsuzván minden jó barátjától, egyesülettől, valamint lapunk szerkesztőségétől. A szavaira felhangzott lelkes éljenzés és ünneplésének melegsége legjobban bizonyította azt az igazi szeretetet, melylyel Steigerék itt Marosujváron körülvéve voltak és a melyet maguknak szeretetreméltóságukkal hosszú itt létük alatt kivívtak. Ezután Szabó Albert a vendégekre, Jovián Antal isk. igazgató, mint az Erzsébet egyesület titkára Stépán Miksáné és Steiger Zsigmondné elnök, illetve alelnökre mondott igen szép köszöntőt. Horváth Mihály m. kir. kezelő-tiszt Szabó Albertet, Barabás Lajos áll. isk. tanító Magyar Mihályt köszönté fel, mire Magyar tréfásan felelve sikerült mondásaival nagy derűtséget keltett. A bankett a legjobb hangulatban a hajnali kakasszóig tartott. Itt megakarunk emlékezni még arról, hogy Klein Endre vendéglősnék az izletes ételleivel, tiszta italaival, előékeny kiszolgálásával az összes jelenvoltak elismerését sikerült megnyernie.

mellé ölyvet ültet. Mert tud meg vitéz Ali basa, hogy az az ember szertője annak a spanyol leánynak, a kiért te annyi csengő arany piasztért fizettél. Egyebekben Allah nagy és Mohamed az ő prófétája...

A dervis elment a nélkül, hogy meghajtotta volna magát.

Ali basa azon az éjszakán nem hunyta be a szemét. Nem is gondolkozott máson, mint azon, hogy minő kinhalált szánjon annak a pozeádó-eunoknak, ki meggyalázta háremét, ki szennyet hozott az ő földi paradicsomába. Lemoshatatlan, letörölhetetlen szennyet.

És elgondolta, hogy mekkorát fognak irigyei nevetni. A dolognak híre megy Konstantinápolyba, valószínű, hogy a szultán is megtudja. Mit ér az ő dicsősége, vitézsége, sikere, ha még az öszvérhajtsárok is gunyosan fognak rajta nevetni.

S a kémek hajnalban jelentették, hogy az erdélyi hadak a távoli bércek között bujkálnak. Eszük ágában sincs a

biztos rejteket elhagyni. Azokat csak hehek, kónapok mulva nagy vesződséggel, körülzárással, ostrommal lehet csatára kényszeríteni.

Ha addig a háremben az ál-eunok szabadon dobzódhatik. Ingyen, potyára jut számára olyan élvezet, amiért Ali basa mesés kincseket fizetett.

Ali basa perezről-perczre jobban érezte, hogy ezt a lelki állapotot nem bírja ki. Ugy fojtogatta a torkát, mint a kötél. Elszántan felugrott.

— Inkább a selyemzsinor!

Rendeletet adott, hogy nyergeljék a lovát. A hajnali szürkületben utra kelt s harmadnap este hazaért. Nem csinált semmi bevezetést. Neki esett az eunok gyér hajának s irgalmatlan ráncigálni kezdte. Az eunok egy ideig szótlanul tűrte. Tudta, hogy a nagy urak szeszélyesek, s hogy az alárendeltek tűrni kötelesek a szeszélyt.

A hajráncigálás után pofonok következtek, azután pedig fojtogatás. Ez utóbbit az eunok kissé tulhajtott szeszélynek

minősítette, megfogta tehát a basa kezét, s csak annyit kérdezt:

— Miért sujtasz engem haragoddal jó uram, engem, a te hűséges eunokodat.

— Mit, te gazember, azt mered mondani, hogy te eunok vagy? kérdezte Ali basa dühvel.

De most már az eunok ajka is habzott a méltatlankodástól. Mindent el tudott tűrni nyugodtan, csak azt az egyet nem, hogy eunokságában kételkedjenek. Ez több volt, mint amennyit szolgálalke elviselni tudott. Rávetette magát a basára és leteperzte. Aztán néhány siketnéma szolgáléval bezáratta egy toronyba.

Abban a toronyban halt meg Ali basa, miután a szultán az eunok panaszára örültnek nyilvánította. Mert a szultán bizonyosságot szerzett szakembereitől a felől, hogy az eunok kifogástalanul eunok.

Az erdélyiekkel természetesen újra békét kötött, s a megtért renegát kapott egy zárkát valamelyik klastromban...

FÜSSY JÓZSEF

KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN TORDÁN:

Községi, Körjegyzői. Iskolai, Lelkészi nyomtatványok állandóan raktáron kaphatók.

Falragaszok, Eljegyzési kártyák, Esküvői és Béli meghívók 3—4 színben nyomtatva, Levélpírok, Borítékok a legszebb kivitelben azonnal készíttetnek.

— **Urnajja.** A katolikus egyház eme nagy ünnepét mult esütörtökön a hagyományos kegyelettel ünnepelték városunkban. Dél előtt mise volt, azután körmenetben hordozták körül az oltári szentséget a Király-utczában és Stéfánia-bánya előtt felállított oltárok között. Délben a plébános vendégszerető házában diszebed volt.

— **Tulipánkert értekezlet.** Az országos Tulipán szövetség alakulóban levő marosujvári fiókja vasárnap délután 4 órakor a kincstári vendéglő nagy termében Stépán Miksáné urnő elnökle alatt értekezletet tartott. Urbán Andor titkár beszámolván a bizottság eddigi tevékenységéről, nagy vonásokban ismertette a központ által leküldött alapszabályokat. Ezek után elhatározottat, hogy taggyűjtő iver bocsátatnak ki s hogy a cél javára folyó évi augusztus hó 5-én táncmulatság rendeztetik. Urbán Andor titkár ismertetéséből kiragadjuk a tagsági díjakat. Ugyanis szerinte, illetve az általa ismertett alapszabályok szerint a rendes tagok három éven át, évenként 3 korona tagsági díjat kötelesek fizetni. Ezt az összeget sokaljuk. Amugy is erősen igénybe vagyunk véve. Kaszinó, Vöröskereszt, Emke, Erzsébet-egyesület, jótékony és nem jótékonycélu előadások stb. mind-mind a mi zsebünkre utazik. Hasson tehát oda a vezetőség, hogy a tagsági díj egy, legfeljebb két koronára leszállíttassék. Még egy megjegyzésünk van. A központi vezetőség nem nyilatkozott, hogy a hozzá beszállítandó tagdíj mire lesz fordítva. Megvagyunk ugyan győződve arról, hogy az oda befolyó pénz csakis jó hazafias célokat fog szolgálni, mégis üdvös lenne és az ügy hasznára szolgálna, ha a vezetőség előre is megjelölné a célt, a melynek szolgálatában tőlünk anyagi áldozatot kíván.

— **Meghívás.** Az 1898: XXIII. t.-cz. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó Marosujvár és vidéki ipari és gazdasági hitelszövetkezet mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja, 1906. évi június hó 22-én d. e. 11 órakor a szövetkezet helyiségében rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 35. §-a értelmében meghívattak.

— **Hymen.** Inczédi Joksmann Ödön dr., Alsó-Fehér vármegye aljegyzője, cs. és kir. tart. huszár-hadnagy, eljegyezte Petrichevich Horváth Kálmán báró és neje Csáky Katalin grófnő leányát, Melanie bárónőt Felsőzsukon. — Roszner Vilmos m. kir. bányatiszt-jelölt eljegyezte Ujvári Jolánkát, László József és neje Kutiák Jeanette kedves és művelt leányát. Gratulálunk!

— **Főispáni beiktatás.** Báró Kemény Árpád alsófehérvármegyei főispán installációja f. hó 30-án délelőtt lesz. A vármegye közönsége lelkes ünneplésre készül.

— **Elismerés.** Ily czímen megírtuk volt, hogy a helybeli szódagyár igazgatósága Cseh Szeréna óvónőnek, elismerése viszonzásául évi 50 korona tiszteletdíjat utaltványozott. A mint utólag értesülünk,

Rozsonday Gizella óvónő is hasonló elismerésben részesült a szódagyár igazgatósága részéről, miért is kötelességünknek ismerjük e helyen is a tényeknek megfelelően fenti czímű tudósításunkat kiegészíteni.

— **Inkvizíció Marosujváron.** E czímen írott cikkben az „Alsófehér“ lapársunk kifogásolja, hogy az itteni főszolgabírói hivatal a lefolyt képviselő választás néhány heccz-májsztere ellen eljárást indított. Véleményünk szerint a főszolgabírói hivatal igen helyesen jár el akkor, a mikor nem bírágatva, hogy az illető kihágást elkövető milyen pártállást foglalt el, az elkövetett kihágást megtorolni igyekszik. Ezért inkább dicséret, mint gáncs illeti közigazgatási hatóságunkat.

— **Becsületes megtaláló.** Cicimarra Richárdné e hó 18-án délelőtt elveszítette aranyóráját és lánczát. A hogy észre vette a történeteket, azonnal a község házához sietett s ott bejelentette az esetet, 40 koronát letétbe helyezvén a becsületes megtaláló jutalmazására. Alig, hogy onnan eltávozott, rögtön jelentkezett Gáspár Ferencz csizmadia legény a talált órával, a hol jutalmát átvette.

— **Vesztett sertés Mikeszázán.** Nain Miklósné mikeszázsi napszámosnét f. hó 9-én az ölben tartott malacza etetés közben balkezén megmarta s a malacz azután rövid időre elhullott. A hullán megejtett vizsgálat veszettséget állapított meg. A megmárt asszonyt a Pasteur-intézetbe szállították.

— **Uj zenemű.** Muzsik Jakab kar-nagy egy új indulót szerzett és azt „Stépán induló“ czímen tisztelete jeléül Stépán Miksa m. kir. főbányatanácsos urnak ajánlotta. Reméljük, hogy az új indulót már a legközelebbi térzenén hallani fogjuk.

— **Az adókövető bizottság működése.** Hogy az ex-lex megszűnt legjobban bizonyítja az adóprés megindulása. Még e hó 26-án össze fog ülni az adókövető bizottság s éppen ezért előre is felhívjuk az adózó polgárság figyelmét, hogy a bizottság előtt okvetlen jelenjenek meg, mert ott legjobban megvédheti érdekeiket. A javasolt adómegróvás már most is megtekinthető a községi előjáróságoknál s jól teszi mindenki, ha előre megtekintti, hogy tájékozva legyen arról, hogy vajjon sérelmes-e az adókiróvása.

— **Sorozás.** Ha a királynak katona kell, elküldi a maga embereit, hogy sorozzák be a legények elejét. Büszke is rá a magyar, hogy katona lehet. Mert erény az. Tudja jól, hogy a király mundurjában a hazáját szolnálja. Amiért vérét is odaadja, ha kell, az életével együtt. És a nóta hangzik még ma is. A napi zajba bele sir: Mindnyájunknak el kell menni. És ma már nem nyomorult az a kettőhárom, aki itthon marad. Mert a hazát szolgálhatod komisz kenyéren fegyverrel a kezében, de úgy is, ha a kalapács, a csákány hangot ad az izmos marokban. Tud a magyar meghalni is, tud a magyar dolgozni is a hazájáért. A sorozás, mint már egyszer jeleztük, június 28—30-án lesz itt megtartva.

— **Szárazvám és vidéke táncmulatsága.** A mint értesülünk a Szárazvám és vidéke intelligentiája vasárnap, vagyis a folyó hó 7-én a „Szárazvám“ vendéglőben táncmulatságot rendez. Ugy halljuk, hogy a táncmulatság iránt már is nagy az érdeklődés s ha csak jó idő lesz, a mulatság kitűnően fog sikerülni.

— **Köszönet nyilvánítás.** Horváth Mihályné ő nagysága 4 koronát adományozott egy olyan román fiu és román leány tanuló megjutalmazására, aki a magyar nyelv megtanulásában a legszebb előhaladást tette. Iskolánk iránt tanusított eme jóindulatu figyelméért és szíves adományaért hálás köszönetemet nyilvánítom. Marosujvárott, 1906. június 18. Jovián Antal igazgató.

— **Uszóverseny Vizaknán.** A vizaknai fürdő felügyelőség 1906. évi július hó 8-án, vasárnap délután 4 órakor a „nagy zöld tóban“ nemzetközi uszóversenyt rendez, mely kedvezőtlen idő esetén a következő napon tartatik meg. A versenyszámok a következők: 1. Megnyitó verseny, 2. Vizaknabajnoksága, 3. Buváruszás és műugrás, 4. Mell uszás 200 yard, 5. Erdélybajnoksága, 6. Ifjúsági verseny, 7. Főiskolai tanulók versenye, 8. Háton uszás, 9. 402¹/₂ méteres főverseny, 10. Junior verseny, 11. Szebenidij, 12. Fregoli verseny, 13. Hölgyek versenye, 14. Vater poló mérkőzés! Mindegyike tiszteletdíjjal arany- és ezüst-érem díjazással. A nevezések 2—15 korona tétellel együtt a m. kir. fürdőfelügyelőséghez f. évi július 1-ig bezárólag küldendők be, megjegyezvén, hogy a verseny nemzetközi lévén, bárholnan és bárki nevezhet. Verseny után táncmulatság lesz a gyógyteremben.

— **Kocsi mizéria.** Az az állandó kocsi mizéria, melyre már többször foglalkoztunk, sehogysen akar megszűnni. Az éjjeli 11 órakor Vörösmart állomásra érkező vonatnál alig van eset reá, hogy kocsi várakozzék az állomáson s így az utasok éjnek idején gyalog kell, hogy a hosszú utat megtegyék. Most isméte ten felkérjük a közigazgatási hatóságot, hogy a közönség, különösen pedig a most már mind sürűbben érkező fürdővendégek érdekeiben rendezze már egyszer ezt a sokat kifogásolt kocsi mizériát.

— **Takarékperselyek.** A marosvásárhelyi Agrárbank marosujvári fiókja a takarékoságot a lakosság minden rétegében előmozdítandó, amerikai módon házi-takarékperselyeket bocsát ingyen felei rendelkezésére, a melyek által még a legkisebb összegek is könnyű módon gyűjthetők. Ezen házi takarékperselyeknek azon nagy előnyük van, hogy azokból pénzt az intézet közbenjötté nélkül kivenni nem lehet, mint-hogy a perselyeket zárva, kulcsok nélkül bocsátják a felek rendelkezésére és így a fél annak a kísértésnek, hogy megtakarított pénzét esetleg céltalanul elköltse, könnyen ellenállhat. Ezen, a vagyongyűjtésre oly kiváló alkalmat mindenki figyelmébe ajánljuk, megjegyezvén, hogy az itteni Agrárbank az érdeklődőknek e tárgyban szívesen nyújt bővebb tájékoztatást.

Női kézitáskák, derékövek, dohány és szivartárcák, óraláncok, sétabotok,

gummi labdák és különféle disztárgyak nagy választékban
kapható **Füssy József** (ezelőtt Harmath J.) könyv- és papírkereskedésében Tordán.

— **A bánczai itató vályuk.** A mint arról lapunk egyik multi számában említettünk, a bánczai legelőn vizkiöntő létesített, melyért minden esetre csak közsönet illeti meg az illetékes köröket. Az itató vályuk elhelyezésére nézve azonban több oldalról hallottunk már megjegyzéseket, hogy azok elhelyezése a célnak nem megfelelő s ha azon nem fognak változtatni előbb-utóbb nem egy állat fog elnyomorodni. A vályuk mostani elhelyezése párhuzamos s a közöttük levő távolság igen csekély úgy, hogy az állatok ha nyugtalankodnak, verekednek, az éles vas vályukon könnyen megnyomorodhatnak. A közügy érdekében minden esete szükséges volna a vályuk elhelyezésén lehetőleg mielőbb változtatni.

— **Uszoda megnyitás.** A marosujvári sósfürdőnek férfi és női uszodája e hó 19-én megnyílt. Ezzel kapcsolatban értesítjük a n. é. közönséget, hogy ha bárki az uszodában óhajt fürdeni, úgy kivétel nélkül mindenki a fürdőpénztárnál bélyegeztessen felül bérletjegy szelvényét; mivel felül bélyegezetlen szelvényvel nem bocsátattik be az uszodába annál is inkább, mivel az uszodai férfi és női szolga képtelen a kiszolgálásra, felügyeletre és ezenfelül még a jegyek felülbélyegeztetésére is. Az uszodai fürdés ára idegennek 30 fillér, helybelinek ha liget egyesületi tag 20 fillér.

— **Piaczi rendszabály.** Nap-nap után panaszkodnak a házi asszonyok, a vásárló és általában a piacra járók, hogy a viszontelárusítók (kofák) miatt nem képesek illendő árért vásárolni, sőt egyáltalán hozzá sem juthatnak semminemű jobb minőségű árucikkekhez ezeknek miatta, mert valóban isten kísértés volna velük kikezdeni. Ennél a kérdésnél ismét előtérbe lép a piaci rendszabály megalkotása és életbeléptetése? Kérdezzük: mi akadályozza ennek megalkotását és életbeléptetését? Hiszen lapunkban már is közöltünk egy piaci rendszabályt, a mely a mi viszonyainkra teljesen reá illik, vagy csekélyke módosítással is üdvösen használható lenne. Kérjük tehát, hogy az illetékes körök hallgassák meg már egyszer a közönség jogos kívánságait és a közügy érdekében alkossák meg már az oly sokszor kívánt piaci rendszabályt.

— **Állandó fürdővendégeink folytatólagos névsora.** Bernáth Sándor M.-Vásárhely, Grünfeld Dániel Nagyenyed, dr. Steiner Józsa Szakálháza, Varga Sándorné Kolozsvár, Lövy Dávid Kaál, Gida Géza Székelykocsárd, Demeter Zsigmond Székelyföldvár. özv. Kautz Gézané Marosludas, Danhoffer János Sz.-Kocsárd, Ynhati Mór Marosludas, özv. Löbné M.-Fodorháza, Gánya Jánosné Nagyenyed, Bartha Mózesné és leánya Iluska Magyarbükös, dr. Szily József és neje Budapest, Vikos György és neje Marosludas, Sente István Marosbogat, Dáskel Geróné Kisesküllő.

— **Most jelent meg** egy zsebkiadás a Fráter Loránd és Béla összes dalainak ének- és zongorára csinos kötésben. „Fráter Notás Könyve” cím alatt és ára 2 k

A Fráter-dalok közkedveltségét külön hangsúlyoznunk felesleges, hiszen az ő nótáitól dalos az ország. „A fonóba szól a nótá” „Őszi rózsá”, „Útött kopott a hegedű”, „Néma, csendes holdvilágos éjszakán” „Várlak, várlak, karom reszket”, „Ugy-e most már másnak mondd”, „Száz szál gyertyát, száz iteze bort” stb. stb. dalokat vajon ki ne ösmerné? A Fráter Nótás Könyve bekötve, a legjobb famentes papírra nyomva, diszes címlappal jelent meg. Kapható: Füssy József könyv- és papírkereskedésében.

— **Vasuti nyári menetrend** kapható Füssy József könyvkereskedésében Tordán.

(*) **Az Összes fényképészeti cikkek,** kellékek és teljes felszerelések, kartonok stb. Kaphatók Füssy József könyvkereskedésében.

A légzőszervek megbetegedésénél felette fontos azonnal, mielőtt az első jelek mutatkoznak, óvintézkedéseket tenni, miért is ajánlatos, mindenkor egy hatásos szert készletben tartani, még pedig nem köhögés elleni cseppeket vagy czukorkákat, hanem egy feltétlenül segítő háziszert. Mint ilyen legjobban ajánlható a „Sirolin-Roche”, mely számos kórházban lett kipróbálva és a légzőszervek, valamint bronchial-hurut ellen a legjobb hatásának ismertetett el, „Sirolin-Roche” kevesbiti a köpetet, gyógyítja a gyuladást és egyben előmozdítja az étvágyat is. Minden gyógyszerárban kapható.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűviz** valamennyi hasonló vizet, tartós haszajító hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmúlja. Kérjünk határozottan **Ferencz József keserűvizet,**

CSARNOK.

Napló jegyzetek.

Fiume—Abbázia—Velenze.

Irta: **Rády Gilda.**

(Folytatás.)

Abbázia, május 19.

Nem bolondos egy idő ez? már megint esik, pedig szerettem volna végig járni már Abbáziát, mielőtt Velenzébe megyünk. Egész délelőtt elvultunk foglaltva a esomagolással (Az az utazás átka), de az eső csak nem akart elállani. De legalább könnyebb lesz a bucsú Abbáziától. Jó időben az ember mindig nehezebben bucsúzik egy megszeretett regényes tájtól, vagy talán csak én velem van ez így?

Fiume, május 19., este 6 óra.

5-re járt már az idő, midőn a portás jelentette, hogy a kofferek fel vannak már rakva a kocsira. Isten hozzád Abbázia, mikor látlak megint? Mikor így tűnődtem, már a kocsink künn járt a tengerparton a Fiuméba vezető úton

Az út nagyon szép volt; sok villa van erre is. Láttam kőfűrészgárt is. Az

itteni sziklákból rengeteg követ robbantanak és sok ezekkel megrakott kocsival találkoztunk. Mind közelebb értünk Fiuméhez. Már messziről látszott a sok ház, mert idő közben az eső is elállt. Már a malmok és gyárak zúgása is hallatszott. A gyárvároson túl kijutottunk Fiume elegáns utcáiba a hol már nagyba folyt a séta. Erre van József főherceg kastélya is, melyet gyönyörű park vesz körül.

Beértünk a hotelbe. Most majd indulunk a velenzei hajóhoz, mely este 9 órakor indul.

(Jaj! Istenem! éjjel a tengeren utazni).

Velenze, május 20., este 12 óra.

Kedves kis naplóm azt sem tudom, hogy mit meséljek neked, hisz annyi mindent láttam!

A Hungaria nevű hajón érkeztünk ide, talán 300 tonnás lehet. Szegény mamám már olyan fáradt, annyit szaladoztunk össze-vissza, sehol utmutató tábla nem volt, azt sem tudtuk, hogy melyik a mi hajónk. A fedélzeten ültünk le. Az indulást erős bugás jelzi. A matrózok ideoda szaladnak, felhúzzák a vasmacskát, az utasok elhelyezkednek, a hajós kapitány „libertit” kiállt és a hajó szép lassan kezdi szeldelni a vizet és egyforma zakatolással, locsogással iparkodik a célja felé. Szép este volt. A tengeren csak apró hullámokat lehetett látni.

Egyszínű volt, olyan feketéskék, csak a tajték csapódott vissza a hajóról fehéren. a partot elhagyván már nem lehetett a sok apró-lámpást látni, de helyettök, készült a hold előbujni, mely inpozánsabb volt.

Kiértünk a nyílt tengerre. Itt már nem lehetett mást látni, mint a sötét eget felhőivel és azt a nagy-nagy vizet, mely barátságosan ringatta a hajót. Csak a víz zuhogása hallatszott a hajógép zakatolása közt.

A vacsorát kedélyes, internacionális társaságban töltöttük el; magyarok is voltak közöttük, úgy látszik, hogy mégis csak elegenden vagyunk magyarok, hogy jut belőlünk mindenhová. Hajónk oly simán ment, hogy észre sem vettük, vajjon megyünk-e? A hajó szolid és egyben pompás berendezése oly megnyugvást ad az embernek, hogy teljes biztonságban éreztük magunkat.

A csillagok pajkosan kacintgattak le a magasból és igazán szép látványt nyújtott a tenger. Amint a hold megvilágította nagyon messze lehetett látni. A habok nagyokat locsogtak. A tenger olyan volt a hold fényétől, mintha tele hintették volna arannyal. Lehetett már éjjel, midőn levonultunk kabinunkba. Az egész hajó fehérre van festve. Vörös függönyök és divánok, mosdók és kis kerek ablakok vannak a diszes kabinokban. Olyan különös, olyan szokatlan volt az egész, hát még akkor, midőn a vámosom alatt levő mentőövet megpillantottam!

A hajó zakatolt tovább, hol jobbra, hol balra ringatva bennünket. Néha fel-freccsent a víz az ablakra, mire fel-friadtam.

(Folytatjuk.)

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
FÜSSY JÓZSEF.

Nyiltér.)*

Nyilatkozat.

Az „Alsófehér“ ezimű lap folyó évi 52. számában „Inkvizizio Marosujváron“ ezim alatt megjelent cikkekében egy ismeretlen egyén szíves volt szerény nevemmel is foglalkozni.

Hogy a megirt cikkekében foglalt egyik állítását az igazság színvonalára helyezzem, személyemet illetőleg ki kell jelentenem, hogy én a Rózsa főkortese nem voltam, hogy tojást dobtak utánam, ez tény és ha ez az illető cikkiró tetszésével és izlésével találkozok, ám tessék, ám fogyassza el élvezettel, a reám dobottakat, garnirozva azzal a földi jóval, melyet előttem a nagyrabecsült gróf Bethlen Sándor (cikkiró szerint X. Y.) ömeltóságának is az arcába vágta.

Egyébként csak fitogtassa tovább is az „Alsófehérben“, hogy ő is tud írni... dicsőségét nem irigylem.

Marosujvár, 1906. június 21.

Horváth Mihály.

Tekintetes szerkesztőség!

A kolozsvári tekintetes m. kir. posta- és távirda igazgatóságnak f. évi május hó 31-én 11216/1906. sz. a. kelt s a tekintetes szerkesztőséghez intézett és becses lapjának f. é. 4. számában a „közönség köréből“ rovat alatt megjelent átiratból kifolyólag kérem a következő helyreigazítás közzétételét:

A „Marosujvár és Vidéke“ ezimű lap f. é. 18. számában a „közönség köréből“ rovat alatt megjelent hírlapi közleményem félreértésen alapszik, amennyiben azt nem állítottam, hogy a felbontva kapott csomagokat tényleg a marosujvári posta- és távirda hivatalnál bontották volna fel. A felszólításomnak egyedüli célja az volt, hogy a felbontva érkező csomagokról le-

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

hetőleg mindig jegyzőkönyv vétessék fel, illetve megfelelő intézkedés tétessék, hogy jövőben ilyen esetek ne forduljanak elő.

Távol áll tőlem az a szándék, mintha én a jelzett közleménnyel a marosujvári posta hivatalt pellengére akartam volna állítani, illetve a közmegvetésnek kitenni.

Szántó Antal mostani vezető-postamester ur működése ellen mindennemű gyanúsítás ki van zárva, sőt a vizsgálati jegyzőkönyv tanúsága szerint működéséről elismerőleg nyilatkoztam.

Kiváló tisztelettel:

Gál János.

Vasuti menetrend.

Bpest. ind.	9.15		5.45	10.00	7.25
Kolozsvár.	6.11		8.30		5.32
M.-Vásárhely.	5.26			12.25	5.38
Brassó.	8.07			5.32	2.45
Sz.-kocsárd i.	8.20	10.13	11.41	3.24	9.15
M.-Ujvár ér.	8.32	10.25	11.53	3.36	9.27
M.-Ujvár ind.	7.18	9.28	10.58	2.18	6.55
Sz.-kocsárd é.	7.30	9.40	11.10	2.30	7.07
Brassó. ér.	2.09		9.27		7.50
M.-Vásárhely.	10.25			5.37	11.27
Kolozsvár.		12.23		5.21	10.50
Bpest.		9.35	6.10	7.10	7.50

Az aláhuzott számok az éjjeli vonatokat jelzik.

A G R A R I A

KÉRJEN

MINDEN

GAZDA

AGRARIA-tól

ÁRJEGYZÉKET,

gőzcséplőkészletekről, benzinmotorokról és vetőgépekről.

Az árjegyzéket díjtalanul küldjük.

Levélezim:

AGRARIA Budapest, Váci-ut 2.

A G R A R I A

Butorozott szobák

külön bejárat, előnyös feltételek
1-12 mellett

K I A D Ó K.

Értekezhetni Jellmann Benónél
Apponyi-köz (sikátor) 3. sz. alatt.

Legolcsóbb beszerzési forrás!!

Telefon szám: 36.

Papp Miklós

vas-, szerszám- és fűszerkereskedése

TORDA, FÖTÉR.

A legnagyobb raktárt tart mindenféle vas anyagokban: **gazdasági szerszámok, szekértengelyek, hozzávaló vasak, láncok, épület és butorvasalások, kovácsolt- és sodronyszegek, zsindelyszegekben stb.** 2 1-52

Ajánlja:

melegítő és főző kemenczeit, valamint a hozzá tartozó részek nagy választékát.

!! Pontos kiszolgálás !!

1 1-52

Legolcsóbb beszerzési forrás!!

Kiadó butorozott szobák.

Van szerencsém az utazó közönség tudomására hozni, hogy a Telek-utczában, ujonan épített házamban

Butorozott szobák

fűtéssel és világítással együtt, napi 1 kor. 60 fill. árért mindenkor kaphatók.

Ugyanott jó házi koszt is jutányos árért kapható.

Tisztelettel

Szilágyi Leopold.

9 1-0

A közhasznú könyvtár számai.

Minden szám csak 12 fillér.

- Szerelmi levelező férfiak és nők részére.
- Illemtan mindenki számára.
- Pohárköszöntő. (Hogyan szónokoljunk a fehér asztalnál.)
- A kanári madár tenyésztése.
- Pecsenyék és vadak készítése.
- A női szépség ápolása.
- Cyors segély. Orvosi tanácsadó.
- Fogak, a kéz és a köröm ápolása és gyógykezelése.
- Társasjátékok otthon és a szabadban.
- Virágkertészet a szabadban és szobában.
- Jóslás kártyából és kézből.
- Soványító és hizlaló gyógymód.
- A franczianégyes szabályai.
- Az alsós szabályai.
- Álomfejtés.
- Gyermekebetegségek és azok gyógyítása.
- Lawn-Tennis játék és azok szabályai.
- Álmatlanság és annak gyógyítása.
- Házi cukrászat.
- Foot Ball játék és szabályai.
- Hölgyek tanácsadója. (Minden piperecikk készítése.)
- Idegesség és annak gyógyítása.
- Testedzés. (Házi- és szertornászás.)
- Németül egy óra alatt.
- Aquarell festészet.
- Az egészség fenntartása.
- Francziául egy óra alatt.
- 28-29. Idegen szótár.
- A jó modor.
- Német helyesírás.
- Magyar helyesírás.
- Kinek milyen címzés jár?
- Angolul egy óra alatt.
- A gyermek megóvás. (Fontos tudnivalók a gyermek nemi életéből.)
- A házaselet egészségtana.
- Kis köszöntő versben és prózában gyermekeknek minden alkalomra.
- Vidám és tréfás pohárköszöntések.
- Körtánczok. (Valcer, polka, kék-vók, magyar, stb. stb.)
- 40-41. Tréfás műkedvelői előadások.

Minden kötetnek igen becses tartalma van. A czimboriték csinos nemzeti színnel ékeskedik.

Kapható: **FÜSSY JÓZSEF**
könyv- és papirkereskedésében
TORDÁN.

Minden füzet csak 12 fillér.

25

év óta fennálló és jó hírnévnek
örvendő

ÓRÁS-, ÉKSZERÉSZ- és ARANYMŰVES

üzletem kellő biztosítékot nyújt, hogy t. vevőim
elsőrendű és magyar gyárosok által gyártott és
forgalomba hozott árukat vásárolhatnak a leg-
jobb, legmegbízhatóbban és legolcsóbban
üzletemben.

Névnapi és nászajándékokban

óriási nagy raktárt rendeztem be arany és ezüst
cikkekben, valamint honi gyártmányu china-
ezüst tárgyakban. Ezen kiváló előnyös vásár-
lási körülményekre nagyrabecsült vevőim figyel-
mét különösen felhívom már azért is, mivel
ezen cikkeknek közvetlen első kezektől szer-
zem be s így áruim utolérhetetlenek.

Valódi svájci, arany-, ezüst-, nickel- és
vasóráim fali-, inga- és ébresztőóráim elsőrendű
minőségűek. Aranygyűrűk, függők, láncok,
karpercek, medailonok fémjelzéssel ellátva,
14 kárátos aranyból készültek a legdivatosabb
kiállításban, hazánkban vagy saját műhelyemben.

A midőn még a double-arany név alatt for-
galomba hozott árukat emlitem, figyelmeztetem
vevőimet, ezen olesó ezikknek fel ne üljenek,
mert double-arany alatt aranyozott ezüst és
közönséges sárgaréz is jöhet forgalomba.

Kiváló és rendkívüli árucikkek!

Elvem: valódi árut esekély haszonnal is
árusítani s a fejlődő magyar iparunkat bár ál-
dozatok árán is forgalomba hozni.

85 1—52

Tisztelettel

HERBST MOR

ékszerész és órás Torda, főter.

Gül Baba, Jánosvitéz, Koldus gróf
stb. ujdonságok.

Kották: zongora, czimbalom és hegedűre
állandóan kaphatók:
Füßy József könyvkereskedésében
Tordán.

és

Külföldi ételek és Tiszta borok

Tisztelettel
hozom a nagy-
érdemű közönség b.
tudomására, hogy a
MAROSUJVÁRI
ujjonnan átalakított
KINCSTÁRI VENDÉGLŐT,
ÉTTERMET és KÁVÉHÁZAT
átvettem s azt a modern jó izlés és a
legfokozottabb igényeknek is meg-
felelően rendeztem be.
KÉMYELMESEN BERENDEZETT
SZÁLLODAI SZOBÁK
mérsékelt árban
a t. utazó közönségnek mindenkor
rendelkezésre állanak.
Előzékeny, pontos és gyors kiszolgálás
!!! JUTÁNYOS ÁRAK !!!
Szíves pártfogást kér:
Klein Endre,
vendéglős.

A KI JÓ ÓRÁKAT

(öt évi jótállással)

mindennemű arany- és ékszer-
tárgyakat, u. m.: 5352

1—52

óra-lánczokat, arany gyűrűket,
broche-tüket, fülbevalókat, kar-
perceket stb.

venni óhajt, az forduljon bizalommal
az általános jó hírnévnek örvendő

FRUCHT IZIDOR

műorás és ékszerész céghez

TORDÁN, Főter. (Nagy Miklós-féle ház.)

a hol minden egyes tárgy fémjelzéssel el van
látva.

Figyelmeztetem a n. é. kö-
zönséget, hogy a

DOUBLE-ARANY

elnevezés alatt forgalomba
hozott tárgyaknak fel ne
üljön.

Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság Maros-Vásárhelyt

Teljesen befizetett részvénytőke egy millió kor.

Fiókintézetek és kirendeltségek: Csikszereda, Gy.-szentmiklós, Maros-Ludas, Marosujvár, Nyárádszereda,
Parajd, Székely-udvarhely és Székelykeresztúr.

Jelzálog kölcsönöket nyújt: földbirtokra és bérházakra a legjutányosabb feltételek mellett, ugyszintén törlesz-
tési kölcsönöket 300 koronától kezdődőleg a tőketörlesztést és kamatot magában foglaló félévi részletfizetések
ellenében 10—65 évig terjedő időre 4½% alap kamattal. Magasabb kamatu előző kölcsönök konvertáltak. Min-
den kölcsön a leggyorsabban rendszeren két hét alatt készpénzben folyósítatik.

Leszámitol 6 hónapi lejáratig terjedő bel- és külföldi váltókat, utalványokat és adósleveleket.

Elfogad betéteket könyvecskére, vagy folyó számlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Előleget ad értékpapírokra és betárolt árukra.

Folyó számla hitelt nyújt betáblázásra és más biztosítéokra.

Vásárol és elad értékpapírokat, külföldi pénzeket; bevált szelvényeket és kisorsolt értékpapírokat; teljesi
tőzsdei megbízásokat és átutalásokat; kiállít utalványokat és hitelleveleket a bel- és külföldre.

Képviseli a legrégibb és legnagyobb biztosító intézetet a Trieszti általános biztosító társaságot (Assicurazion
Generali) és eszközöl tűz, üveg és jégkár, valamint, betörés elleni, végre élet és balesetelleni biztosításokat
legolcsóbb díjak mellett.

10 1—52

Agrár Takarékpénztár
marosujvári kirendeltsége.

DICK JAKAB és TÁRSA

férfi és női divat nagy áruhaza. Marosujvár.

Legnagyobb választék

női-, férfi kalapokban, elegáns női ernyők, férfi ingek és gallérok, diva-
tos **TULIPAN** nyakkendők, női-, férfi- és gyermek cipőkben.

Mind kiváló hazai gyártmány!

Tekintettel az olesó bevásárlási forrásra t. vevőink tömeges látogatását kérjük.

tisztelettel

DICK JAKAB és TÁRSA

ERDÉLY LEGNAGYOBB DIVATÁRUHÁZA. Főüzlet: TORDA, (Erdély).

KANN és HELLER

11 1-52

Budapest, V. Váci-körút 62.

Műszaki cikkek:

bőr-, pamut-, teveszörszjak, kazán és gőzgépszerelvények, ruggyanta-árak, tömítő anyagok, légszesz, kazán-, gőz-, fűtő- és agyagesővek, amerikai henger, orosz ásvány és olíva olajok, sűrű zsiradék stb.

Malomberendezések és felszerelések:

saját gyártmányu malomkövek,

malom vasalkatrészek, eredeti svájci selyemszövetek, vas és rézsodrony szövetek, kenderheveder, serleg, malomcsákányok, mérlegek, trieurök, tisztítógépek, tisztítóhengerek, Ganz hengerszék, malom-állványok, rovátkoló-gépek stb.

Szerszámok és szerszámgépek

az összes gyári és kézi üzemhez, gépész, lakatos, kovács, asztalos, bognár, kádár stb. részére.

Szivattyuk, fecskendők, injectorok, ejectorok, gőzsugár, lég- és gőzszivattyuk, tüzi fecskendők.

Szőlő- és mezőgazdasági cikkek, ártézi kútfúrószerzők és eszközök.

Gőz-, benzin- és légszesz motorok

Villamos világítási és erőátviteli berendezések. Összes mezőgazdasági gépek, gépalkatrészek, szerelvények és szükségleti cikkek nagy raktára.

Gép és gépalkatrészek javításai legjutányosabban eszközöltetnek.

Saját gyártmányu, szabadalmazott függőleges kövekkel dolgozó darálók.

A Vermorel permetezők, a Dorn-féle törekrostok, a „Bunge“-sikazita „Maxim“ csavaros csigaszorok, „Huhn“-féle üreges fémtömítő gyűrűknek, „Kaulhausen“-féle szab. lyukasztott bőrszija és „Mühlensohn“-féle pamut-hajtószija, „Steam-Proof“-tömítő anyagok, „Tovote“ sűrű zsiradék és a „Bajzáth“-féle dobkosár-betétek egyedüli elárusítói.

12 1-52

CONRAD és TÁRSA

gépek, szerszámok, műszaki és gazdasági cikkek nagykereskedése

BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 15. (OKTOGON-TÉR.)

A m. kir. honvédség, a m. kir. csendőrség, a m. kir. államvasutak, a m. kir. posta- és távirda-igazgatóság, a m. kir. ipariskolák, a m. kir. vas- és acélgégyárak és a legtöbb állami intézet és vállalat szállítói.

RAKTÁRT TART ÉS SZÁLLIT:

Általános műszaki cikkek, mint: Bőr-, pamut-, balata-, teveször-szjakat, Ewart és Gall hajtó-lánczot; Transmissio-kötelet és más kötélárut; Gummi-, asbest- és mindennemű más tömítő anyagot; Gummi-, kender-, len-, fém-, szívó- és nyomó-tömlőt; Csiszoló-port és vásznat; kőcz tör-lőkendőket és tisztító anyagot, fessmérőt, vízállásmutató-üveget, szelepeket és mindenféle gőzkazán felszerelést; kazán-, gáz-, öntöttvas-, agyag- és mindenfajta csövet; vízvezeték-, fürdő- és closett-berendezéseket és vízvezeték felszereléseket.

Kenő- és világítóanyagokat, mint: Gépkenő-, hengerkenő-, dynamo-, motor-, separator-, automobil-olajat; repcekenő- és égőolajat; petroleumot, Tovote, fogaskerék-kenőcsöt stb.

Szerszámokat és szerszámgépeket csakis megbízható jó minőségben; gépész-, mechanikus, lakatos, kovács, bognár, asztalos, kádár, egyszóval minden iparos és gyári üzem szükségletére.

Emelő- és szállító eszközöket, mint emelőjárgányt, csigaszorot, csigákat, darut, lánczot és láncz szemet, taligákat, kocsit, létrát stb.

Építőanyagokat, csavarokat és szegeket, mint: cement-, tűzálló téglát, fedőpépet és lemezt, Carbolineumot, festékeket, japán- és hollandi mázakat, kátrányt, szegecsket, minden néven nevezendő csavarokat és szegeket stb.

Szivattyút, fecskendőt, Extincteurt, ugymint: gőz-, lég-, kézi-szivattyút, Injectort, tüzi fecskendőt, Miller és Haslam Extincteurt stb.

Malomberendezési és felszerelési cikkek, mint: malomköveket, sveiczi selyem-, vas-, sárgaréz- és fém-szöveget, kenderheveder-, serleg-, csákány, zsákcsatt-, lámpa-, mérleget stb. Ganz-féle hengerszéket, trieurt, tisztítógépeket, köszörűköveket, keféket stb.

Szőlő- és mezőgazdasági gépeket, csakis elsőrendű gyártmányt, kívánat szerint bármely bel- vagy külföldi gyárból.

Pontos, megbízható és jutányos kiszolgálás!!

Ajánlatokkal felszólításra szívesen szolgálunk!!